

Inleiding

In het bestuurlijk overleg POP3 van oktober 2016 is besloten om specifiek voor de POP3 middelen voor internationale doelen (€ 200 mln) een periodieke rapportage op te stellen. Deze middelen worden ingezet om de landbouw te stimuleren te voldoen aan de KRW en Nitraatrichtlijn, door middel van vermindering van de uit- en afspoeling van onder meer nutriënten.

De adviesgroep Water, bestaande uit vertegenwoordigers van het Rijk, de provincies, de waterschappen en de LTO, biedt hieronder de voortgangsrapportage per 1 april 2020 aan. Deze rapportage is opgesteld voor bespreking in het CvT van 23 juni 2020, waarbij voorafgaand het LBPOP over de voortgang van de wateropgave wordt geïnformeerd.

De rapportage is opgebouwd uit informatie verzameld via een uitvraag aan de waterschappen over de uitvoering van de projecten. Niet alle organisaties hebben actief informatie toegestuurd, zodat het volledige beeld niet gegarandeerd kan worden. Daarnaast leveren ook de DAW-coördinatoren periodiek via een eigen proces projectinformatie aan. Inmiddels is er een overzicht te maken met input van 678 projecten. Samen met het DAW supportteam wordt gewerkt aan de optimalisatie van de informatie. Het is duidelijk dat alle betrokken partijen het belangrijk vinden om goede informatie aan te leveren.

De voortgang van de ambitieuze opgave zit nu duidelijk in de fase van uitvoering. Zowel binnen het programma POP als in de nationale projecten zijn een merendeel van de projecten in uitvoering en of afgerond. De "678 projecten" betreft een investeringsprogramma van ruim € 400 mln (EU, nationale overheid en private partijen).

Provincies zetten de POP-middelen in voor de maatregelen fysieke maatregelen DAW, samenwerking voor innovatie en niet productieve investeringen, waarbij een belangrijke stimulans wordt geleverd aan de internationale doelen (KRW en Nitraatrichtlijn). De waterschappen en provincies hebben meestal nadrukkelijk beleid gemaakt over de inzet van de contrafinanciering, variërend van maatregelen passend binnen de gebiedsprocessen, welke gestart zijn, en aparte (provinciale/regionale) subsidieregelingen.

De informatie vanuit de projecten geeft een goed beeld van de financiële inzet en aan welke doelstelling zij een bijdragen leveren. Dit wordt overzichtelijk in bijgaand dashboard (bijlage 1) weergegeven.

De waterrapportage is vooral bedoeld om een goed beeld te geven van de voortgang van de projecten gekoppeld aan de EU-middelen voor internationale doelen (€ 100 mln) en de nationale contra financiering van eveneens € 100 mln.

Conclusies over inzet middelen € 100 mln (internationale doelen) en contrafinanciering

1. De EU-middelen (€ 100 mln) zijn inmiddels volledig verplicht of betaald. Vanwege mogelijke onderuitputting hebben provincies besloten een deel van het bedrag over te programmeren (ongeveer 4%). De laatste beschikkingen worden in het voorjaar verleend.
2. De inzet van de nationale middelen t.b.v. vermindering uit- en afspoeling nutriënten (contrafinanciering) verloopt voorspoedig. Het bedrag van contrafinanciering is evenals de EU-middelen ruimschoots toebedeeld aan projecten. Ruim € 84 mln is gekoppeld aan projecten welke in uitvoering of afgerond zijn. Het resterende bedrag betreft projecten, welke in voorbereiding zijn. Overigens hebben nog niet alle waterschappen hun middelen contrafinanciering gealloceerd voor projecten, zodat bij volledige invulling van deze afspraak het bedrag van € 100 mln ruimschoots wordt gehaald.

3. In totaal zijn 678 waterprojecten gekoppeld aan dit programma, waarvan bijna 85% een bijdrage levert aan de waterkwaliteit (waaronder vermindering van emissie nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen).

Acties

Belangrijke acties voor provincies en waterschappen zijn in 2020:

- De provincies en waterschappen streven met financiële garanties (overprogrammering) naar een maximale programmering medio 2020 (verlenen van de EU subsidie), zodat aan voldoende projecten subsidie is verleend om de beschikbare EU-middelen (voor de maatregelen internationale doelen) voor 2023 te besteden;
- Provincies en waterschappen stimuleren de start van nieuwe projecten, onder meer door het openstellen van subsidieregelingen als contraprestatie op de beschikbare POP3 middelen (nationale financiering). De regeling en de nieuwe projecten passen duidelijk binnen de kaders van de bestuurlijke afspraak (DAW of waterkwaliteit).

Belangrijke acties voor de adviesgroep voor de komende periode:

- De adviesgroep zal samen met DAW-coördinatoren en waterschappen verder werken aan het optimaliseren van de informatie over de voortgang van de projecten en in beeld brengen van de samenwerking tussen verschillende belanghebbenden;
- De adviesgroep zal een nadere analyse uitwerken van de soort gesteunde projecten en gebiedsprocessen en de bijdrage aan de landbouw en platteland;
- De adviesgroep zal de kennisverspreiding over goede watervoorbeelden verder stimuleren;

Voortgang openstellingen

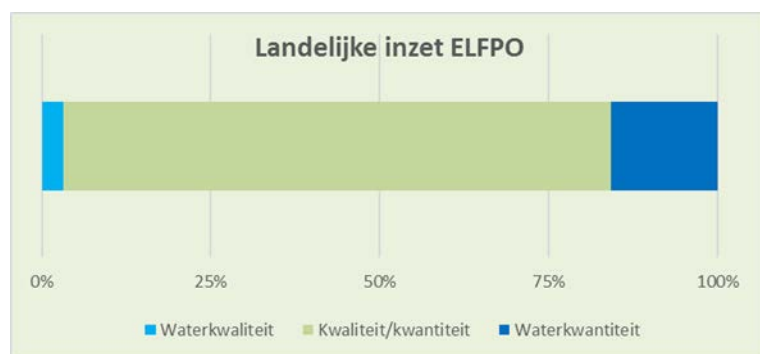
De provincies hebben op 1 april 2019 alle Europese middelen voor internationale doelen (POP3) beschikbaar gesteld. Inmiddels zijn ruim 400 subsidiebeschikkingen subsidie verleend.

Een aantal openstellingen kent een hogere subsidieaanvraag dan het plafondbedrag. In enkele provincies is besloten om een extra bedrag beschikbaar te stellen, zodat mogelijke onderuitputting van de Europese middelen voorkomen wordt. Met de waterschappen zijn hierbij afspraken gemaakt over het leveren van de contraprestatie in de vorm van extra projecten vanuit nationale middelen. In de lopende openstellingen zijn nog ruim 100 aanvragen, vooral kleine investeringsprojecten, in behandeling.

De openstellingen betreffen maatregelen met een mix van kennisprojecten, innovatieve productieve investeringen, samenwerking voor innovatie wateropgaven, niet productieve investeringen en blauwe diensten.

De laatste projecten worden in het voorjaar 2020 beschikt.

Nu de vaststellingsfase praktisch is afgerond richten Provincies en RVO.nl hun samenwerking op de besluitvorming rond het declaratieproces. Tijdig declareren van de beschikbare EU middelen, onder meer noodzakelijk om decommitting te voorkomen (N+3) is goede voorlichting aan eindbegunstigden, attendering van eindbegunstigden en optimaliseren van het proces van deelbetalingen noodzakelijk. De provincies maken met de grote subsidieaanvragers afspraken over periodiek declareren, zodat voldoende zekerheid behaald wordt voor tijdig declareren (N+3) en de behandeling van de declaraties beter zijn in te plannen.

De waterschappen en provincies hebben over de inzet van de nationale middelen van € 100 mln. afspraken gemaakt.

Voortgang projecten

Op 1 april bevat de wateropgave voor internationale doelen, waaronder het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), 678 projecten. Hiervan leveren bijna 85% een bijdrage aan de vermindering van de uit- en afspoeling van nutriënten. De overige projecten leveren eveneens een bijdrage aan de internationale KRW doelen en het 6e actieprogramma Nitraatrichtlijn. De projecten tonen aan dat de samenwerking tussen waterschappen en agrariërs breed gedragen is. Volgens opgave van de DAW-coördinatoren is een ruime meerderheid van de landbouwers (in)direct betrokken bij de projecten.

Het dashboard op bijlage 1 toont de bijdrage van de projecten aan de verschillende doelen (vermindering nutriënten, gewasbescherming en opgave vernatting en verdroging en klimaatadaptatie). Tevens is inzicht in de verdeling van projecten en middelen voor de doelen waterkwantiteit en waterkwaliteit. Hierbij is wel een kanttekening dat nog niet van alle projecten een financiële onderbouwing beschikbaar is.

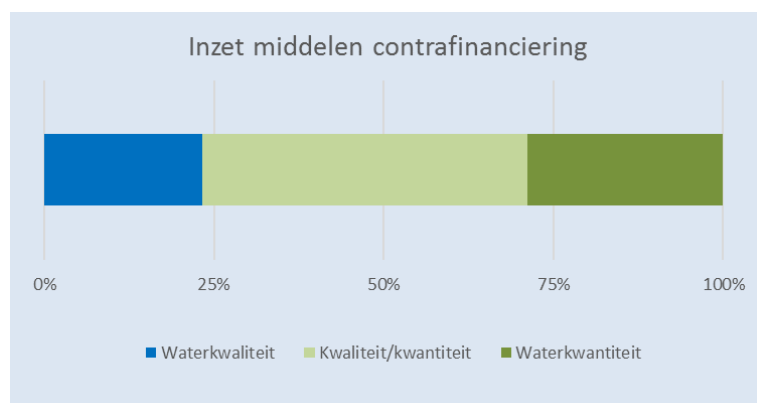
De waterschappen en provincies hebben over de inzet van de nationale middelen van € 100 mln. afspraken gemaakt.

De nadere uitwerking varieert per provincie van het openstellen van een provinciale of regionale (subsidie)regeling voor DAW projecten tot de uitvoering van gebiedsprojecten gezamenlijk met de landbouwers. In enkele provincies is de regionale uitvoeringsregeling DAW opengesteld.

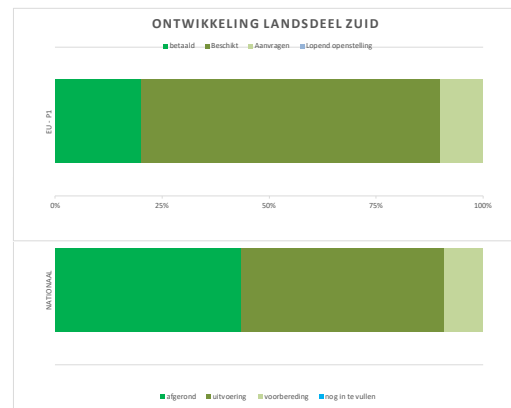
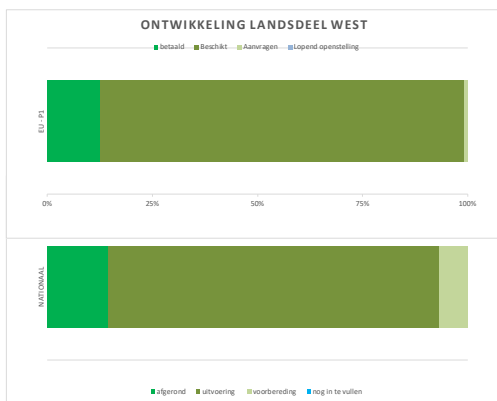
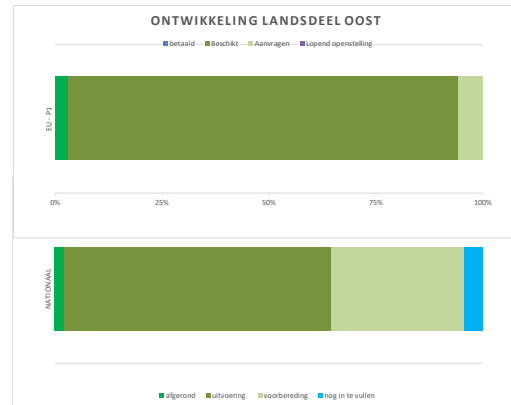
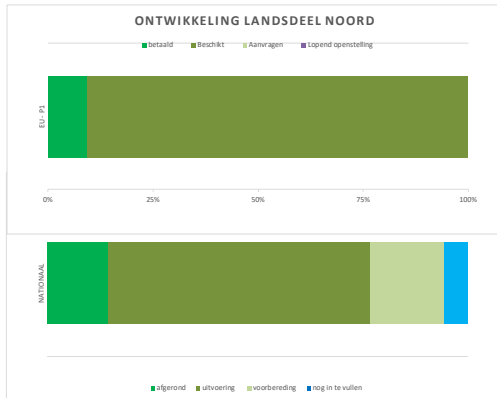
Van belang is dat de uitwerking aansluit op de afspraken die gemaakt zijn om de problematiek van de landbouw op te lossen.

De inventarisatie van projecten laat zien dat op verschillende niveaus gewerkt wordt aan het bedenken van activiteiten die leiden tot een vermindering van de milieubelasting op de waterkwaliteit. Het is van belang dat de projecten inderdaad gaan leiden tot een verbetering van de kwaliteit en wij de KRW-doelstelling en Nitraatdoelstelling op termijn gaan halen.

In het voorjaar 2020 worden op nationaal niveau 260 projecten gefinancierd vanuit de contrafinanciering, waarvoor een bedrag van ruim € 100 mln wordt ingezet. Wel zijn er nog waterschappen die nog maar beperkt de contrafinanciering inzetten.

De brede betrokkenheid bij het inventariseren van projecten (provincies, waterschappen en DAW-coördinatoren) leidt ertoe dat informatie verschillend beschikbaar wordt gesteld. Het Regiebureau is periodiek in gesprek met de waterschappen om eenduidig informatie te leveren. Via het supportteam DAW worden ook de DAW-coördinatoren benaderd en worden afspraken gemaakt over hun bijdrage in de informatievoorziening. Met deze lijnen wordt continu verbeteringen aan de onderliggende database gedaan.

Voortgang kennisverspreiding

Voor de verspreiding van de kennis en ter inspiratie zijn op de website van Deltaplan Agrarische waterbeheer (<http://agrarischwaterbeheer.nl/projectenoverzicht>) en de website van het netwerkplatteland (<https://netwerkplatteland.nl/innovatie/projecten/kaart>) een groot aantal van de projecten te vinden. In het najaar zal het Regiebureau een waterspecial uitbrengen waarin een aantal POP3 projecten op gebied van water in de schijnwerpers zullen worden gezet. Het programma Deltaplan Agrarisch Waterbeheer stelt jaarlijks een verslag op. Eind maart is het [verslag over 2019](#) gepubliceerd.

Dashboard wateropgave per 1 april 2019

Projecten dragen vaak bij aan meerdere doelen.